

ANTONI SEGURA I MAS

Què està passant?

A poc més d'un any dels brutals atemptats de l'11 de setembre, l'opinió pública internacional observa desconcertada els esdeveniments més recents i contempla amb incertesa el futur més immediat. L'atemptat de Bali ha centrat l'atenció en Indonèsia, el país musulmà més gran del món (uns 200 milions de creients) i en una de les organitzacions islamistes radicals del sud-est asiàtic, la Jemaah Islamiyah, liderada per Abu Bakar Bashir, cap del Consell Mujahidin Indonesi i director d'una escola religiosa al centre de l'illa de Java. Els Estats Units i alguns analistes occidentals acusen Bashir i la seva organització de mantenir contactes amb Al-Qaida i d'estar darrere de l'atemptat del passat dia 12 d'octubre. Bashir, tanmateix, ha condemnat l'atemptat i ha mostrat la seva oposició a aquesta mena d'accions. D'altra banda, l'atemptat col·loca en una difícil situació la presidenta, Megawati Sukarnoputri, perquè el règim presidencial indonesi continua tutelat per un exèrcit en què alguns sectors mantenen unes relacions ambigües amb els moviments islamistes i, sovint, els han utilitzat contra l'oposició i contra les minories ètniques o religioses (la població de Bali és majoritàriament hinduista) o per intentar imposar per la força una majoria musulmana (Timor Oriental i Papua Occidental). Com al Pakistan (o abans a Algèria, Sudan, etc.), la manipulació pels militars i pel poder dels moviments islamistes radicals pot donar lloc a situacions imprevisibles, políticament inestables i potencialment desestabilitzadores per al propi país i per als països veïns.

Paral·lelament, l'administració Bush continua concentrant-se en l'objectiu prioritari que s'ha marcat, que no és altre que la intervenció a l'Iraq i l'enderrocament de Saddam Hussein. Condemna de l'atemptat de Bali, breu referència acusatòria de la Jemaah Islamiyah, salt ràpidament a Ossama bin Laden i a Al-Qaida, que òbviament no té cap inconvenient a atribuir-se totes les accions hos-

tils contra els occidentals (tiroteigs de les tropes nord-americanes a Kuwait, atemptat contra un petrolier francès al Iemen), per arribar, finalment, a Saddam Hussein! La simplicitat de la línia argumental de George Bush junior ens fa retrocedir a l'època de Ronald Reagan, perquè, en comparació amb la del seu fill, la presidència de George Bush senior va ser un prodigi d'intel·ligència i de política multilateralista. El pitjor de tot és que les accions militars convencionals no serveixen per posar fi a l'amenaça de les xarxes terroristes internacionals i que les successives intervencions en països com l'Afganistan o l'Iraq

“Les accions militars convencionals no serveixen per posar fi a l'amenaça de les xarxes terroristes internacionals”

—amb la vista posada de reüll en l'Aràbia Saudita— poden desestabilitzar completament l'Àsia Central o el Pròxim Orient, perquè entren en contradicció amb els interessos geoestratègics i petrolers a la regió d'altres països, inclosos alguns aliats (Xina, Rússia, l'Iran, Turquia, la Unió Europea). A més, la manca d'un escenari polític estable després de la intervenció militar (com s'ha vist a l'Afganistan) compromet un desplegament de tropes que a mesura que es multipliquin les accions serà impossible de mantenir, mentre s'aguditza la contesta-

ció a la ingerència estrangera en els països musulmans. L'administració Bush sembla més obsessionada en el control del petroli i a fer d'Ossama bin Laden i Saddam Hussein —i subsidiàriament de Corea del Nord i l'Iran— la icona del mal absolut que no pas a lluitar eficaçment contra el terrorisme internacional. Tot aquest control té, però, un preu molt elevat: distanciar-se dels aliats, comprometre les forces nord-americanes en operacions arreu del món, reforçar internament Saddam Hussein i fer de Bin Laden un referent per a una part important de la joventut musulmana, quan abans de l'11-S amb prou feines tenia seguidors.

Per últim, la UE és incapaç de dotar-se d'una política exterior pròpia. Però cal més que mai, perquè l'ampliació prevista pel 2004 inclourà països que, per rebuig a l'antic domini de Moscou, són més pro-nord-americanos que europeistes. A més, en conflictes com el de l'Iraq, en què a més d'altres qüestions es dirimirà la participació en el sector petrolier del segon país del món (el primer és l'Aràbia Saudita) amb més reserves comprovades de cru, els interessos de les companyies europees que operen en el país entraran en contradicció amb els interessos de les companyies nord-americanes fins ara absents. Cal tenir present que el Pròxim Orient és una regió estratègicament clau per a l'estabilitat del Mediterrani i per al futur de la UE. Tanmateix, la deriva unilateralista de Bush, el retraïment de la UE, la implantació d'un nou discurs de guerra freda, simplificador i maniqueu, han deixat les mans lliures a Ariel Sharon per destruir les infraestructures de l'Autoritat Nacional Palestina, continuar amb els assentaments de colons i reocupar les ciutats palestines. Entre la política militar de Sharon i les accions terroristes dels grups radicals palestins cada dia la pau s'allunya més de Palestina, i l'estabilitat de la Mediterrània.

*Catedràtic d'Història Contemporània,
Universitat de Barcelona*